

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a neologa sve pokrvari" Nar. Poj.

Predplata s poštarnicom stoji 2 f., a seljaku samo 1 f. za cijelu godinu. Razmjerne 1 f., a seljaku 50 avč. za pol godine. Izvan čarterine vise poštarnica. Svaki pojedini broj stoji 6 avč. Novel se žaju kroz poštarsku *Naznačnicu*. Imo, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Gdje ima više predbrujaljaka, mogu sdogovorno svi predplatiti kroz jednu Naznačnicu, a i List dobivati pod jednim jedinstvenim oznakom. Komu List nedodao na vrijeme, neka to jeari odpravnim u otoru na pismu, za koju se neplaća nikakva poštarnica, napisat izvana *Reklamaciju*. Tko List prima i drži, ako jo pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREĐNICTVO I ODPRAVNICTVO

nalaze se
Via S. Francesca N. 4, 1. piano.

Pisma se šalju platjene poštarine. Vesti, dopisi i drugi spisi stampaju se il u cijlosti il u izradku, usime prama svojoj vrijednosti i smjeru ovoga Lista. Nopodpisani so dopisi neupotrebljuju. Osoba napadanja i čisto suvremne stvari nalaze mjesta u ovom Listu. Priobčena su pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Uglasi od 8 redaka stoji 60 avč., a svaki redak sviđe 5 novčića; il u slučaju opetovanja po što se pogode oglaski i odpravnici. Dopisi se nevršaju. Uredništvo i odpravnici, osim izvanrednih okolnosti, neće pisati s nikim drugičem, nego putem stvije *Listarnice*.

Pogled po svetu.

U Trstu 15. listopada 1877.

Osobitih domaćih novosti neima. Carevinsko se viće bavi carinom, što se imaju udariti na cukar i žest ili spirit. I naši Poljaci da su bili namislili zapitati koju ministra predsjednika o izloženih stvarih al da su odustali od te nakane.

Dogovaranja o trgovackom ugovoru sa Njemačkom da dobro napreduju. Sad se viće o vinskoj carini, gdje da su njemački punomoćnici popustili.

Magjarska erdeljska ludorija, što smiju zadnji put spomenuti, bila i bitisala. Uzprkos oružju, što se našlo, uzprkos dobrovoljcem, što su se očito sakupljali, da provale u Vlašku Rusom za ledja, Magjari su sav taj posao tako zabaširili, da u svoj Ugarskoj neima ni duše krive u tom poslu. Najviše akc postrada kakav čoban, il kakav pandur, i to će bit sve. A što bi bilo, da budu na primjer Srbi il Brvati osnovali dobrovoljačku četu i sakupili oružje, da udare za ledja Turkom? Na to može najbolje odgovoriti Srbin Svetozar Miletić, koji čamii jur petnaest mjeseci u Pestanskih tamnicah, samo što je pala na njega sumnja, da je tobože nešto takva snovao. Ugarsku ima očevidno jednu pravicu za Magjare, a drugu za Slavene. Najčudnovatije pak u tom poslu jest, što su Magjari htjeli, da bace svu krvidvu na naše i ruske Poljake. Iz toga takodjer mogu Poljaci naučiti, kakvi su im prijatelji ti vitezki Magjari.

Što su Magjari i Englezi htjeli proti Rusiji, to joj se Njemačka pokazuje čvršća i pouzdanija prijateljica. U Franceskoj su bili juče izbori za narodnu skupštinu. Jos se nezna, koliko je koja stranka dobila glasova, ali Republikane da će svakako iznjeti većinu. To će umiriti Italiju, koja se bojala Mak Mahonove stranke radi Rima, ali Njemačkoj neće oprostiti nikad nikoja stranku u Franceskoj, pa ni republikansku. Zato ona mora biti uvjek na oprezu, bila u Franceskoj vlada koja nu draga. U Italiji da će se dne 14. novembra sastati parlament. Govori se, da i ruski car misli dati ustav svojoj državi. Tim bi Ruska vriedil i sto puti više nego vriedi u očima sadašnjega sveta, jer gdje narod govori, tu se drugaće sluša, nego gdje govori jedna osoba; ali sluša, nego gdje govori jedna osoba; ali težko da je još Rusija zrela za takav politički ustroj, zato mi tim glasovom jedva vjerujemo.

Dopisi.

U Baški dne 11. rujna 1877.

Dragovoljno bi vam, gospodine uredniče, javio od ovog mog zavičaja kakvu ugodnu i radostnu novost, nu buduće nam sudbina odredila navike kaburiti i kukati, zato odlučili vam za danas koju od sreća reći tom mukamom, da će mi biti na sreću, s druge pak strane računam i to, da i visji krugovi naše jede i nevolje uvide, pa da nemisle o nama, buduće čestokrat znamo šutiti, da u ovom krovitom kraju živimo kao hubreg u leju.

Držim, da nijedna stvar na svetu nemže toliko djelovati na čovjeka, da ga potakne posvjetiti se radu toli duševnom koli člonesom, kao što predjel u kojem stanjuo t. j. domovina. Primjerom nam mogu služiti Inglezi, koji videći se osamotjeni od ostalog svijeta u sinjem moru, svoje sile moralne i materijalne tomu jedino posvjetiši iz tog samo gledišta, da radom i uzražnjaju svojom podmire one potrebe, koje ljudskom rodu danomice na vratile kucaju.

Mali prostor zemljista, nerodica i oskudica, koja bijaše zavladala u ovom našem mjestu pred nekoliko godinama, prisili naš mladji budni narast podati se na brodarjenje, trgovinu, pak smo do danas tako rekuć *nastepno* prilično korakunili napred jer nismo za tu struku niti naobrazbo imali. Da je ovaj naš narod u svoje doba imao škole dobro uredjene za tu struku, kojoj se bijaše posvotio, držim, da nebi bio zaostao za Lošinjani i Cresani. Nije tomu niti dvadeset i pet godina, da su ovđe bili mornari riedki kao biele vrane, a broda trgovackog nije ni jednoga bilo osim nekoliko playčicah, koju su medju Senjom, Riekom, Lošinjem i Zadrom brodarile. Već od god. 1848. opazio je ovaj narod, da materijalno sva to većina propada radi nerodice, koja bijaše zavladala i radi broja stanovnika, koji u malo godinah bi znatno povećan, t. e. vidimo danas, da se sva čoljad splohom podala na brodarstvo i trgovinu. Da nisu naši ljudi upravo u pomorstvu i trgovini orijaškim korakom napredovali, nolažu nam to lijevi brodovi, koji u našoj *pretečnoj* i *zapuštenoj* luki usidreni jesu, da ih je opravo krasota gledati navlastito u ovo doba godine. Mi ovđe neimamo nijednog volikog broda (di lungo corso), ali imademo zato više od osamdeset Sto trakulih, što peligah i bracorah, nebrojeć ovamo tragete. Pravedno bi iudi bilo, da bi naši ljudi za ovu dobu voliku glavaicu (kapital) imali i prostranu luku (porat), gdje bi mogli svoje brodove osigurati od zaštoke bure, koja znade ovđe neopisivo durati svaku dobu godine. Kakva je to tegota i stota za našo brodarje, koji za osigurati svoje imućnost moraju tražiti utocište svojimi brodovi u luki puntarskoj, jer ovđe akoprem brodovi nisu veliki, ipak nemnože jih u ovoj luki niti potraest usidreno biti. Slučajno ako tko u zimi svojim brodom začeli kući se vratiti, mora pošteno haraće platiti, jer podero užeta (konope) od broda i nemože jedno noći mirno u krovetu provesti, da nije priužden k luki trčati ter tamo budno motriti izložen svim nepogodam vremenu, da mu se na brodu kakva nesreća nedogodi. Radi postignutja gradjenja naše luke pisalo se je i gorivo dosta kod viših i nižih krugova a povrh svega zagovarao je našu svetu stvar, za koju toliko godinab uzdišemo, na carevinskom veću naš ve-

vredni narodni zastupnik gosp. Dr. Dinko Vitežić. Na licu mjestu za osvjeđočiti se o stvari bilo je ovđe dosta visoko cijenjenih osobah i nitko nije kazao, da Bašćani luke nepotrebuju kao gladan kruha, pak do danas na našu obču žalost nevidimo ništa. Što jo tomu uzrok? to je našan kadar pro-suditi. Mi vinoć molimo našeg vel-vrednog narodnog zastupnika Dr. Dinka Vitežića, da pitaju o našoj luki stari u Boču opet na rečeto, možda bi tako po njegovom zagovoru zadobili ono, za čim toliko godinah težino.

Pred dvije godine obječana nam bijaše trgovacka pomorska obrtnička škola, nu ako ova do danas ovđje upeljana nije, sudim da se to jedino u grijeh upisati imade našim občinskim staršinom, koji drži školu i naobražuju za deyvetu brigu. Neka jih Bog sudi. Našo občinsko poglavarstvo znade veoma uređeno svoje poslove obavljati, ono obstoje po intencu, a po radu malo, jer je evo treći mjesec, da nije bilo kadro sazvati občinskog sjednicu, a bi ju imalo po zakonu, kako mi se čini, svakog mjeseca držati, pak i onda kad se ista drži nebude narodu oglašeno. Ovako čemo lijepe napredovati. Prošlog mjeseca bio je ovđje jedan činovnik pokrajinskog Odbora, da se uveri o stanju naše občine, ali sudim, da nije mogao mnogo učiniti ni potražiti u 3 ili 4 ure.

Kako mogoh iz pouzdanog izvorā čuti, od nekoliko danah broj natjecatelja na ovo izpravljeno mjesto učiteljsko pomnožio se na setiri. Svi ti natjecatelji posjeduju toliko vještina u hrvatskom jeziku, da bi njima mogao onaj, na čije se mjesto natječanje, da tako rečen, učiteljom hrvatsino biti. Budo li jedan od ova četvorice izabran, ništa nećemo bolje imati nego smo imali. Hora bi već bila, da se jednoć uvede red u školu i da bude narod u stanju uviditi kakvu korist od škola crpi, da se nastoji djeci omiliti školu, ne kao to do sad bijaše, da u jednom razredu gdje je bilo upisano 99 djece, više od 1/3, je nije nikad ni vidjelo. Tako nećemo nikad dalje! Ovaj put dosta, doskora ču se javiti.

Jedan mornar.

Iz Boljunštine mjeseca septembra 1877.

Boljunska podestarija je baš pogodila izabrat si županom g. Josipu Burotiću. Taj skrban župan, izabran 12. julijs o. g., pozove još onog istog mjeseca svoje starešine na prvi dogovor ili sedunu to biće većinom glasovat odlučeno, nek se ured ili oficij podestarijski prenese iz gradića Boljuna na polje u kuću istog g. župana i to zato, da će većini svih občinara biti bliže i lagje obavljanja svojih poslova i oficij podestarijskom, te da će se i troškovi unanjiti, jer da nebude treba plaća gosp. županu za put u Boljun, pa vrhu toga pita on samih 40 for. stanarino mjesto dosadanjih 40 for. u gradu. Pa nekeji naši gradjanin teci zato u Pazin, napiši protest proti toj odluci, nabaviti si u cijeloj podestariji (medju 450 izbornikah) do 125 većinom samo podkrizanih podpisab, pa među drugimi uzroci napiši i to, da one malo civilizacije, stono jest je ovđje u Boljunštini (lijeva čas, dragim občinam), da je sva koncentrirana u gradiću Boljunu. Baš gola istina! Tomu svjedoče toliki samo podkrizani gradjani, a pa i djelo u Boljunu ovršeno, naime balegom namazana plovjanja!!

O tom protestu kao da će sama dieta ili sabor nešto progovoriti; nu međutim nek ostali občinari (dvio trećine) napisu drugi protest i uok prose, da se odluka reprezentanca odmah ovri te oficij po-destarili odmah prenesse. — Naši Šarenjaci su zatajili narodnost pa misle i vjeru, jer sto pristali su nekoji uz Magjare, uživajuši unzrog Turčina, vrzo Rusa prijatelja i saveznika naše presvetljene krune, pa svoje gadne psice (kuje) zoru „Russia“. Cijem, da će politička oblast po žandarih to izpitati.

Dne 24. o. mjes. bijahu po drugi put pozvani naši reprezentanti te bi najviše o tom govoreno, kako i čim će se u dojdućoj godini izplatiti toliko dugove občinske, i čim obično godišnje troškove poduveniriti. A tih dugovah da imaju občino prilican broj na čast g. Šupljini prvašnjemu županu, koji nije dugove iztjeriva, nepotrebne ceste gradio, na svoju se ruku Franom Sestanom pravdao, pa kasnije sve troškove na občinu navadio, a dug je međutim u e. k. kasi rasaio i narasao, pa napokon su i Vranjske obligacije bile sekvestrirane radi dugovah občinskih. Pa taj potalijanski mudrolija nek si zapamti staru običnu rječ našeg hrvatskog puka: Ki se nečuva gribia i duga, neće živeti do duga, pa baš po tih istinitih riečih i napredje dan danas nekojim gospodarstvu.

Al ročeni dan 24 septembra bijaše još skoro jednoglasno (2 glasa proti 16) odlučeno, da se ima unapred u boljunskoj školi samo i čisto hrvatski učiti, a tekar u zadnjih godinah nekoliko talijanskoga. Šupljini i drugu mu nebijaše to po volji, nu bit će po volji pokrajinskom školskom višeu, kojo da je odlučilo, da se ima u pučkih školab diecet u onom jezičku učiti, u kojem se i u crkvi rječ božja propoveda. Jeste li razumeli Zvane i Franje! Gosp. Buretić jimi odgovori iskreno, da voli neimati škole, nego kakva jo sada, a za izgled neka služi provizorna hrvatska škola u Sušajevici, gdje djeca samo malo vremena školu pohadaju po ipak znade lepo i čisto čitati, nekoliko pisati, računati — a u Bojelu? Bog se smiluj!!!

Jako je potrebno, da se i drugdje, a naime na Vranji, provizorna škola otvari, a mnogoč. g. plovan bi i drage volje škuo učio, nu dotične školske oblasti ne dobave kakvu priličnu obiciju, pa škola može započeti. U sretnu dosadašnjemu djeleovanju moram pohvaliti sadašnju reprezentancu, a osobito glavaru Buretiću, komu sručno dovikujem: Srčno i veselo napred! Posla i truda vam je mnogo, al slava na ovom a plaća na drugom svetu neuzmanjika!

Iz Bišine u Hercegovini 22. Rujna 1877.

Odavno mislio sam koje slovce zabilježiti, ter vam poslati s prošnjom, da biste se udostojali uvrstiti ga u vaš slavni list „Našu Slogu“. Ja ovde na carskoj džadi (cesti), mogu reći da sam veliki beg, dočim Livaj paša ovamo posla mi i postavi prvin stražarom sve Bišine (čitatelji spomenut će se, da je Bišina veliki klanac između Blagaja i Nevesinja). Na prolazu kroz ovu klanac stižovrsni ljudi prolaze iz Mostara u Nevesinju i dalje, pak opet od onuda u Mostar; ovde sam stekao dobro ime, pak zato svaki tko godj ovdje mimohodi, želi, pa i treba da se k meni svrati i porazgovori. Neki dan stiže tatarin (kurier) iz Matabiće, kojeg potanko razpital o stvarima medju Nikšićem i Crnogorcem, Gacku i drugim onamo mjestim, na što mi veselo odgovori, da strar idje dobro, da su Karadag — Crnogori — raztjerani, i džebanu u Nikšiću iznova primili; nadalje zapitivao sam ga, jeli bilo veliko krvi? pa mi dokaza, da je Crnogorac 200 mrtvih a 700 ranjenih ostalo, a od naših (turaka) desetak ranjenih, i tri mrtvi: ali što ćeš za rekrem tu sam stvar za stvarno tako drži, kake mi je tatarin napovjedo: medju tatarin otkra u Mostar, da tu viest razturi po cijelom Mostaru; pa ovo imas što vidjeti: Nikšićani na stotine ujedno bilo u Mostar, koje pitate, kud idu i kako je u Nikšiću? koji mi potanko počeće napovjediti, kako su za višo danah bili u Nikšiću neimajući nikakvo sprave vojnike, pak nisu se mogli više uzdržati napadaju Crnogorskom: „Već da su znali Crnogoreci za naše jadno stanje, na toliko vremena prije mogli su nas zasuijiti, ali kad su se naši bez Komendara pašom pridali Crnogorcem, mi zato ništa nismo znali, već kad začušmo po gradu uzašenje Crnogorac i naših begova — živio knez crnogorski Nikola — tada stopro izidjemo iz naših kuća na ulice, gdje ugledasmo pun grad Crnogorac s nošem i zabijam golim u rukam: na taki kad krv se u nama oledeni, ter počesmo kukati misleći, da će nas Crnogorci

odmah svih izsjeći na kabljice: u tom našem strahu i jaškajući evoti preko dvadeset telata po gradu viđeći, da svat bude rahat i vesco, neka svak bude slobodan, jerbo je sad pod knezovom zaštitom grad i gradjanji. Mi se pak svi povratimo u svoje kuće, ter se međusobno počnešno svjetovati, što da činimo. Ali naši bez tam s knezem dogovarali su se kroz nekakve pogodbe, i nama dokazala, da knez naši dariva sva naša dobra, i da će nas svakoga kako i sebe izjaviti i braniti, i svak da provadi svoj zakon kako je po čitatu, da idjemo u džamiju (turšku crkvu) i da se klanjam, ali nam samu neda okujsati na munari: da svak tko bude želiti, može slobodno otići iz Nikšića; pak mi validosmo otici, nego pod gjaurovom zapovijedi ostati, jerbo znaš, to nam din neprispušta, da nam gjaur zapovjeda: mi pak međusobno odredivši da prljamo iz Nikšića u Mostar, pak dojarismo knezu, koj nam dade veliku pratnju i zadosta konjih da natovarimo našu prljagu, međutim u našem polazku knez došao je među nas, ter i najmanje naše diete darovaо je bielom medjedjom; kad smo se pak dijelili od pratnje koju nam je knaz dao, s manjim nijesmo mogli, već smo u glas zaurlali život knaz crnogorski, haktihala mu dao sreću u poduzetju, pak na to naši pratioci odgovorile: Kadune, ajdeš s Bogom i sretan vam put, a ezer i Bog, brzo ćemo vas i u Mostaru naći, ali tamo neće naša vlasti biti, već sujela kruna Cesara Bećkoga; mi smo mislili da će nas Turci putem izčekivati i potrebne nam stvari iznositi, i izpratiti nas do u Mostar, pa vidiš da nitko nehtje ni ubom krenuti, baš kao da nismo njihova braća; već vjera i Bog sad nam je žao što smo ostavili svjetlog knaza i amo uputili, pak dinami! ako nam bude ovako u Mostaru, odmah ćemo svjetlog knaza barjak dignuti u Mostaru i zanj ćemo se i mi početi biti.“

Tako Nikšićani, i mnoga druga nabrajajući o Nikšiću i knazu, i dokazujući, kako ih je nekoliko poturci putem od spica. Ovo do koji dan polazim u Mostar, pak što budem vidjeti, to će vam do staviti. *)

Slavenski rat za oslobođenje.

Sa ratista najvažnija novost jest ta, da je Mehmet Ali-Paša skinut sa časti vrhovnog zapovjednika turške vojske a na njegovo mjesto postavljen mahniti i svemu sreću znani Sulejman-Paša, koji se onako lijepo proslavio u Crnoj Gori i u Šipki, gdje je ludo izgubio nebrojenu turšku vojsku. Toj promjeni da je uzrok, što Mehmet Ali-Paša nije htio udariti na Rusu, videc njihovu protezanost i tim svoj poraz. A i jesu sad Rusi mnogo jači, jer im je prispiela velika pomoć iz domovine. Ali sa svim tim da se ponudio rečen Sulejman-Paša, da će on i tu skusiti svoju sreću, i tako eto ga sad na čelu turških zvierskih čoporah. No dočim se na vodi Jantri i na Lomi glavna ruska vojska, s kojom bi se imao pobiti, i nemije, to je u Dobroču iza ledjih mu kao uzkrnsuo ruski general Zimermann sa svojim već skoro zaboravljenim četama, tako da je Sulejman morao od svoje vojske odkinuti trideset hiljadah, da se brani proti Zinnermannu. Kako će sad i čim na Careviću vojsku, koja je tijekom trideset hiljadah ljudi jača. I to je prvo Sulejmanovo jačstvo. U Šipackom klanec i kod Plevna mir. Nego Osman-Paša, da je opet dobio pomoći sa Niš i Sredice (Sofije), nu sad da jo one strane sašao general Gorko sa 8000 konjanikab i 40 topovah, pak se nadati, da će Turkom u Plevnu i taj izvor odpora presahnuti. Rusi i Humanji da su kod Grive dokončali svoja pripreme, zato da se očekiva skor napadaj na to kobno Plevna, koje je ono Rusom sve račune pokvarilo, jer ga u svoje vremena nisu znali ili marili osvojiti. Na koncu računa valja reći, da su sad Husi u neizmerno boljem položaju od Turaka. To se vidi takodjer iz jadikovanja turkoljubskih novinah, koje neprestano ponavljaju lažnu vjest, da se radi o primirju, dapače i o miru, sad u Beču, sad u Londonu, sad u Parizu. Kad bi Turčina isto dobro, prijatelji mu nobi siguro u taj rog trubili. Nego ti ljudi bi radi s jedne strane spašti Tursku, a s druge osramotiti Rusku, kdo da jo toboze morala mir tražiti, ali u tom će se ranču prevrati. Razvorni zapovjednik Mahmet Ali-Paša da je poslat proti Crnoj Gori, gdje se sad Crnogorci protiskuju prama jugu, a na sjeveru samo da brane ono, što su dobili. Srbija da je još i sad

neodlučna, isto tako i Grčka, kojoj da neprestano prijeti bezdušna Ingleska. Mi mislimo, da bi Rusija najbolje učinila, da se okani tib draju pomačač.

O uzgoju talijanskoga ljuljka

(folium italicum).

Talijanski ljuljak razlikuje se od englezkog time, što ovaj ima veće, izpravnije vlasti, jasnobojno lišće, ranijim i brzim rastom, većom korišću, ali i kratčim trajanjem, čega radi je više prikladna za sjetvu kratkotrajne jedno do dvogodisnje trave nego li za livade.

Marva (blago) ju mnogo radje jede (ždere) nego li englezkog ljuljika zato, što je mehka vlasta. Razvije se mnogo brže nego li druge vrste trave, ponaraste za kositom veoma brzo tako, da se ljeti može kosit 2—3 puta.

Tim prednostim pridolazi i to, da kao jednogodišnja krmna trava može malo ne nadomjestiti crljenu djetelinu (trifolium pratense sativum) sa svojom hranivošću.

Podnoblje i zemljiste. — Pošto ova trava u naravnom stanju pripada više južnoj polovini Europe (dičeva raste u našoj Dalmaciji i u hrvatskom primorju) i mislimo se da, da u sjevernih predjelih ne uspije zbog oštре zime; nu kasnije se ipak oprovrglo sa iskustrom mnogih gospodara, jer takodjer dičeva raste i u sjevernih predjelih Njemačke, dapače i Češke; dakle ova trava može podnjeti i oštire podnebjje.

Talijanski ljuljak, ne ljubi takovo vlažno i jako zemljiste, kao što englezki ljuljak, ali ipak se preporuča, da se uspešnije uzgaja na blagoj (umjerenoj) ilovači nego li na pjeskovitoj ilovači ili na ilovastoj pjeskovaci; samo gdje se ova posljednja nalazi u izvrstnom stanju gojtite, može se preporučiti, da se ne ovakovoj vrsti zemlje sije, naročito ako se može poslijje gnijuti (djubriti).

Mnogi umni i praktični gospodari (poljodjelci) ne preporučaju nikada ovu travu sijati na slabih tlih, najpoča onda, kad je zdravica (t. j. spodnje tlo)*) mokra i nepropustna, budući da talijanski ljuljak ljubi suhu zdravicu to jest takovo spodnje tlo, koje će prekomjernu vlagu propuščati.

Obradjivanje zemljista. — Za ovu travu treba zemljiste dobro i duboko preorati, jer svoje žilje široko i duboko pušća t. j. razgrani.

Sjete se talijanskog ljuljika obavlja u južnih predjelih (n. p. u našoj Dalmaciji, Istriji i hrvatskom primorju) u jeseni, dočim u sjevernih predjelih rano u jeseni, da se uzmognе prije zime ubokoreniti ili (rano) u proljeće zato, što su njegove mlade biljke veoma osjetive na oštrey zimu.

Pošto je smjeno krupnije od englezkog ljuljika i budući da se ova trava toliko nerazgrani, koliko je opisane trave, s toga treba po novih pokusih kod ručnog sijanja 10 12 15 (5 kilograma) i 60 dg. do 6 kg. i 72 dg.) od jutra.

Kad se tako sije poslije s drujbinom i sa drugimi travama i uvjek sa dobrim uspichom.

Gojtiba. Budući da ova trava netreba toljeviti i sbijena tla koliko je prijećeno u „Našoj Slogi“ trave, s toga treba poslije obdjevanoga tla sa branom (driljaćom) i valjem proći, da se zemljiste uzmognue bolje izjednačiti i da tlo vlagu u sebi zadrži. —

Poruda i rodnost. Pomiješana sa drugim i travama i djetelinom može se ova trava, ako se zeleni rabi, više putati kosit. — Dr. Wolff kaže: Kad sam ju čistu (samu) sijao, sijao sam ju uz druge trave sve po 1/4 jutra na jakoj, blagoj ilovači pjeskovitoj medju zobi, bez kasnijega gnijenja, te sam druge godine dvojno kositom, dobiti oko 15 centi sicea, računajući od jutra (1600%). Isto je tako proračunao i glasoviti gospodar i pisac Natusius, a Dr. Karmrodt mnogo više (47 cent. od tri kositbe, računajući od jutra). U Hohenheimu proračunala se rodnost za 1/4 više nego li englezkog ljuljika, a Dombaslo rada kao i kod 2—3 godišnje lucerne (medicago sativa).

Gleda vrijednosti za krmu, jednaka je po Dr. Volffu „matjem repu“, budući da u 100 dijelova

* Ovo gorajo tlo, koje se obradjuje, ore, kopaju, prekriva i gospodari, tko se prava zemlja oranica ili metoda dešta telesa pod metodom ili spodnjim tlocem zemljom.

ima 60 dijela hrauive trave kad sa kruji t. j. posija blagu (marvi) zelenu, valja ju češće kosit, jer joj inače stadijka otrudne i onda ju marva ne rade ždore (jede). Kad ovu travu slijemo mjesto crnje djeteline, tada nam još iste godine daje dvije poljune kositbe i poslije ovoga liepu pašu.

Sjeno pako valja kosit, kad počne cvasti. Kad je povoljno zemljiste i podnebje, cveta i kod drugo kositbe.

Po Sprenglu daje sjemenja koliko i englezki tijeljak. Travu za sjemenje valja kosit, prije nego li prezori, budući da joj lakši nego li englezki tijeljak odpada, čega radi valja osobito pomno (pazljivo) nastojati kod nametanja i izmetanja. Mlaćenje sjemenja može kasnije biti, kada se je na zraku osnulo.

Dруги пут о „паховки, овсеници“ (avena elatior, franz. raigrais). Zdravstvuj!

Tvoj brat i prijatelj

N. Vežić.

O sjemenu bilja.

(Konač.)

Svako sjeme sastoji od više bitnih i drugotnih dijelova, te su nekoj od tih neophodno potrebni, da se uzmogno od sjemena bilina razviti.

Prvi izvanjski dio sjemena jest sjemenovnik, t. j. izvanjska kožica, koju poput odjeće sjeme prikriva. Sjeme obavito uzplodjem (uzplod = izvanjski dio ploda tako u p. zelenu kora kod oraha i badem) priraste često sa sjemenovnikom. Nebira li to, tada se dade sjemenovnik u dva diela razstaviti t. j. u tapinu i jezgarnicu. Prvu čes poznati kod nesuhih orahala i bademalih, ako naimo olupiš gornju žutu kožicu na jedljivom diolu (sjemenu) oraha ili bademalih, pomoliti će ti se druga biela i tanahna opnica; prvu žutu nazivamo tapinom a posljednju jezgarnicom.

Drugi dio sjemena je jezgra ili pravo sjeme, koje obkoljuje klicu. Ova bude kadsto tolika, da je čitava sjeme jedina klica. Dobro nam je poznato, koliku vrednost imade klica u sjemenu. Bez klice je sjeme nesposobno k daljnemu razvitku, jer je klica začetak buduće biline, a bez klice ostane sjeme glijihim.

Navadno imade svako sjeme po jednu klicu, rijekodak po dve ili više.

Promotrimo li klicu jošte u sjemenu, opaziti ćemo na njoj dva pravca ili težista. Maljušu korenici toži k zemlji te vuče klicu u tom pravcu, pupoljica pako teži u vis, jer je ona opredijeljena da gospodaju nad zemljom. Pupoljica (vrh) sastoji od više maljušnih lističa, gornji (jedan, dva ili više njih) su veći i mesnatiji od ostalih, a zovu se supke. Supke su ona dva lista, koja se kod graha, boba, dinja i slijiva najprije iz zemlje pojave. Odluštimo li bobu ili kostanju gornju kelicu, tada će se razpasti u dve polovicu, na jednoj strani malo spojene, nalazi se korenici i pupoljica.

Sjeme a dve supkama rodil bilje, u glavnih čestih slično, to pako bilje, ka kojemu brojimo i naša stabla, ružmarin, klinčić itd., tvori red dvo-supica.

Jelo, sunreke, borovice to ostala k ovima spadajuća stabla, imajuća više supkaka nad korenom nazivamo mnogosupnicama.

Napokom imade mnogo bilja sa jednom supkom, to se jednosupnico.

Amo spadaju palme, trave, dakle i žito, tulipani, lilije i njima slične.

One biline, koje neimaju nikakve supke, zoru se bezsupnice. Ovamo spadaju najnedostavljive biline kano n. p. prah od puša ili puhare, gljivice, ozrtina itd.

M—č.

Neukū Nauka.

Kako može staro drvo presuditi. Takovu drvetu, koju želi presudititi, odpili u jesen sve žile na dve čepice do stabla. Dođeće godine potjerat će iz ostaloga korena nebrojeno male žilice, koje mogu doroljno gospodati drvo. U jesen izkopaj drvo i može ga bez zemlje posve običnim načinom usaditi na drugo mjesto, samo ga poplati dobro, kad ga posadis.

X

Kako se lieći drvo, kojemu je kora oguljena. Ako je kora na voćki pokvarena, ter se je bojati, da će drvo poginuti, savjetuju ruske vrtnarske no-

vne, da valja takovo drvo namazati svinjskom masu, pa će do mala nova kora izrasti.

X

Da ti krace dobe više mlieka. Ako ti krava slabo doji, uzmi 50 gramova praha od slatkoga januša (Fenchel) ili kopra (Dill); podaj ovo u bolbi mlake vode kravi, da na tačne popije, ili polij time krmu. Ako krava još ne da više mlieka, a ti joj daj još jedan put ovaj napitak.

X

Da se krestok kod goređa zapreći, t. j. da živila ne odsebljuje krvave vode, preporuča se sumporna kiselina. Uzmi naime žličicu sumporne kiseiline, pa ju ulij u polje vode te sa ovako okisanom vodom svaki dan poskropi krmu. U velikoj vruciini ovako okisana voda, krmom pomiješana, dobro čini i prascem.

X

Kako može ždroke braniti bez materina mlieka? Evo ovako: Hrani ga mrkvom ili vodom od kuhanog siena i to na ovaj način: Uzmi 3 funta stuhene ili izribane mrkve, kubaj ju 5 minuta u 9 funti kipuće vode; sada uzmi lonac od ognja, razdieli čitavu te prekuhanu stvar na tri diela (potrebuje); u svaku porciju baci šaku pšenične ili ražne melje, pa da so ždroke što prije ovoj hrani priču, dodaj još svakoj porciji malo mlieka. — Ako ne imas dosta mrkve, a ti uzmi polovinu mrkve a polovinu krumpira i kuhaj, kako je rečeno. Nu ovu vodu baci, jer je voda, u kojoj se krumpir kuhira, ostra, pa bi mogla ždrebeti naškoditi. Svakoj porciji ovako priredjene hrane dodaj nekoliko soli.

Ima još i drugi način, da može ždroke braniti bez materina mlieka. Evo vam ga: Uzme se za svaki obruk 1 funt izrezana siena, stavi se u lonac sa 8 funti kipuće vode; posuda se kokrije, za polje primješa se tomu pol i čitava mjerica (sajlik) mlieka, te se tim ždroke hrani. Dobro je, da se kašnje tomu primješa i malo fine melje.

X

Da croi ne pogrizu u ertvih korenja na salati, kolorabi, karfioli i ostalom povrću, veli gosp. list tiroškoga društva, da je dobro, ako se dotičeno biljko (fance), prije nego li se sade, pospiši sitno stuheno žvepljom (sumporom). Nekoji gospodari učinile to, te se osvjeđočile, da je taj savjet vrlo dobar.

X

Ptice, koje na nogu boljuju u krletci, ovako ćes izležeti. Razmoći kecelja (alauna) mnogo u vodi, pak u toj vodi drži pticama noge i ozdraviti će.

X

Kad živadi gvat (putuća) oterdi, te iz nje hrana u želudac prolaziti ne može i oboli, izležeti će ju, ako joj popiti daš jednu, dvoj ili tri žlico od kave finoga ulja, koje nam za salatu rabi.

X

Ovo treba pamtit, kada kupujem krmke. Dr. Rhode ponovo je iztrživao, koliko mesa, krvi, kosti i slan. ne imade tust krmak, to je pronašao, da tust krmak (xiv) kod svakoga centa imade tri funta krvi, 2 1/2 funta praznih crorav i želudca, 3 funta sreća, pšenice, jetarica i jekira, 11 1/2 funta loja i masti pri crevih i 76 funti mesa, slanino i kosti. Po tom mogli bismo kupujev krmke proračunati, koliko će cesa dati.

X

Čim se neka peći mača? Uzmi pepela ta ga na gusto rešeto presi, zatim uzmi isto toliko stuhene ilovade te ju pomiješ s pepelom. Toj smisli dodaj nekoliko soli i ulij toliko vode, da postane nekakovo tjesto. S orim tjestom mali razpukle peći i vidiš čes, da je to vrlo dobro, jer ore tjesto ne razpucia i tako tvrdi postane, da ne odpadne od peći.

(Pučke Nov.)

Franina i Jurina.

Ju. Dragi moj Franiju, povej ti meni malo, ča j'bil ono neki dan on ţešur v Reke.

Fr. A rečki su baštali i gumičarski razdrapani počasili magjarsko-tursku banduru a poguruli hrvatsku.

Ju. Pak ča ti so vidi, jeli se to pristalo, baš kad je za prvi put v Reke bil sam kraljev sin?

Fr. A ča čes, to ti je fino, već onako po rečku. Ju. Pi, sram jih bud! — Pak ča su s tem dobili? Fr. A ono ča veli Talijan „Chi la fa, l'aspetti.“ Ju. Valja da je pak za tem ča rečka trgovina oživelje?

Fr. A je po mojo puru, ač je bilo valje sto smokav črni za šolad. Ju. Ča je pak s onimi žabolovci v Pićne? Fr. A da se povlače po pajiže s nekim tamničarom. Ju. Par s parom! —

Književne vesti.

Zabava i pouka za našu domaću mladež. Napisao Mijat Stojanović, okružni škol. nadzornik. U Sonju. Tiskom i nakladom H. Lustera 1877. str. 153. Ciena nevezanoj 30 nov., uvezanoj 40 nov. — Ovu knjižicu što većma preporučujemo učiteljem i roditeljima kao shodan dar djeci.

**

Istovremenih knjiga napisac je također gosp. Vjenceslav Zaboj Marić učitelj u Zagrebu, a te knjige jesu: Slike iz hrvatske povijesti; Krasuljak; Pouka o kućanstvu; Geometričko oblikoslovje; Kratak sveobči zemljopis; Kratko prirodoslovje itd.

**

Uzorci za kačkanje, izšivanje, mražjanje i vezenje. Po jugoslavenskih motivih složio August Posilović. Svezak I., broj 1. Umjetci za navlake jastuka. Ciena jednoga svezka 20 nov. a. vr. U Zagrebu 1877. Kamenotiskom Dragutina Albrechta. Eto ljepe prigode svim našim hrvatskim učiteljicama, da si pribave ovu knjigu i po njoj u pravom hrvatskom duhu il okusu podučavaju žensku mladež.

**

Tiskom primorske tiskare u Kraljevici izisla je na svjetlo knjižica po imenu Kratka kateketika za bogoslovne zavode i preparandije od Dra. Martina Stiglića. Ova knjiga jest veoma dobro došla no samo onim, kojim je evo namjenjena, nego također i starijim svećenicima i učiteljima, koji su radi čitati i u svojem jeziku te tako opetovati težku nauku, kako treba djeci, toli u crkvi koli u školi, usaditi u pamet i srduči učišće istine i dužnosti naše sreće vjere. Zato ju i mi što toplige preporučujemo onim našim števanim čitateljima, koji se bave odgojivanjem malenih, tih nadah naime crkve i domovine.

**

Nauka o tlu i gnjiljbi, jest knjiga podjeljena u dva diela, koju je napisao g. Žiga Suglić i dao stampati u Zagrebu u tipogr. i litogr. zavodu g. Albrechta 1877. Prvi del knjige, kao što i nasleđa kaže, govori o tlu, drugi pako o hranji bilja i o gnjiljbi. Osim ostalih vlastitosti, knjiga je ova pisana baš čisto i razumljivo te se reč i zato svakomu preporučuje.

**

Gosp. Andrija Hajdenak, učitelj kralj. mučke vjerbenice u Zagrabu izdao je malenu ali veoma koristnu knjižicu za ženski spol pod imenom Mješmačko-hrvatske Mazilje pri podučavanju ženskoga ručnoga posla u pučkih i gradjanskih školah. Dosađ su se našo gospojice i gospojice tučile, da neznaju, kako se to i to njihovo ručno djelo zove u našem jeziku, pa se tim kroz izpričavale, što brblju mješmački ili talijanski. Odsad im to neće biti pretoč, ako neće da steku ime, da su liene ili nedomorodne. Ali ni gospojak ni gospojicah, koje bi pristale na taj prikor, neima nijedne na svjetu, pa ni kod nas. Zato proricamo Hajdenakovoj knjizici najbolji uspjeh u svakom smislu.

**

Početnica hrvatske povijesti za mladež pučkih školah, napisao Ljudevit Tomšić učitelj. Prodaje se mekano rezana po 50 nov. tvrdi rezana 40 nov. u knjizi Mučnjak i Senčljeben u Zagrebu.

**

Belesti i Nekevi za domaću životinju. Sastavio prof. Jos. Ubl. Troškom kr. zem. vlade. Str. 198 Ciena 1 for.

**

Različite vesti.

Bečko carevinsko rječe broji sveukupno 353 narodnih zastupnikab, a između njih ima 78 odvjetnikah (advokatah), juristah i notarab, 46 c. k. činovnikah, 97 velikih i 22 malih posjestrnikah, 21 fabrikanta, 23 svećenika, 20 trgovaca, 4 pisatelja, 15 privatnih činovnikah, 19 zasebnikah i 8 željeznikah.

Promjene u Trščansko-Koparskoj Biskupiji. M. ē. g. Podobnik Dragutin, župnik u Trvižu, dobio mirovinu. Če. Gg. Škarab Ivan i Močilnikar Josip, začasno u miru, idu duh. pomoć. prvi S. Anton u Trst, a drugi u Veprinic. C. g. Bokovec Franjo do sad kapelan Cerauski u Žminju, bi imenovan župničkim Upraviteljem u Trvižu, a na njegovo mjesto idu Gabrijel Ivan, duh. pomoć. u Gračiću. C. g. Žnidarić Dragutin, do sad duhovni pomoć. u Crnomrhu bi imenovan duhovni pomoć. u Gračiću, a na njegovo mjesto pride mladomisnik Kavalijer Ivan. C. g. Zajec Anselm ide kano duh. pomoć. u Hrušicu, a na njegovo mjesto u Jelsanah ide mladomisnik Plata Valentin. C. g. Anton Rogič, do sad kapelan u Podgrudu bi imenovan župničkim Upraviteljem u Katinari. — Unz je dne 7. o. m. M. ē. g. Žotman Josip, kurat u Katinari.

Sv. otac imenovao je u posljednjem koncistoriju od dne 21. rujna kardinala Pecca-a, nadbiskupa Perugie, svojim kamerlengom, a to će reći, da po papinoj smrti ovaj će upravljati izpravnjenom papinskom stolicom.

Dalmatinska željeznicu odprla se 4. tek mjeseca na carov imendan. Glavna pruga Split-Sicerić duga je 84.35 kilometara, a ogrankak Perković-Sibenik 21.76 kilometra, dakle sve ukupno 106.12 kilometara. Trošak željeznicu iznosi 12,161.000 for. Na toj željeznicu nebude prvo voznu razreda, nego samo drugi i treći.

Gospodin Vežić, naš vredni dopisnik, bi imenovan jednoglasno od domaćeg Drniškog zastupstva nadzornikom gospodarstva i šumarstva one občine. Mi na toj vesti čestitamo i Občini i gospodinu Vežiću; a nadamo se, da naš neće ni odano zaboraviti.

Stanovništvo u Cislajtaniji, kao što c. k. statističko povjerenstvo u Beču nabroji, iznosilo je prosle godine 1876. 20,394,980 dušah, a 971,281 više od g. 1869.

Koliko ima svećenika u Austriji. Godine 1875 bilo je u Austriji 19.003 svećenika ili popovat računav u to i bogoslovce (sjemenariste). Nadbiskupijah Katoličkih bilo je 9 i 1 grčko iztočne crkve, biskupijah Katoličkih i grčko-istocnih 24, 2 latinsko-katolička general vikarijata, 8649 župah (plovanijah), 1846 lokalijah, 1754 bogoslovacah i 32 sjemeništa.

Talijanski princip Amadeo, bivši kralj španjolski, kome no je lani umrla obiljubljena žena, Maria Vittoria da Aoste, vele da će u samostan te postati redovnikom.

G. Baudouin de Courtenay, ruski profesor, koji već od više godina obahadja i mnogošta važna napisala o južnijih Slavenah, boravio je prošlih danah ovdje u Trstu nakanonu da izda biografiju pok. Lavrića. On se nuda, da će dojeduce godino opet doći u ove naše krajeve, da propuštu Istru i napiše što je važnija o njoj.

Magjarom treba opet novacah, zato su razpisali nov zajam, ali da se novčari nedaju već na njihov lepk, pa kuki i lele. Vele, da ovaj zajam vodi Ugarsku u bankrot, koji će učiniti konac magjarskoj slavi i preuzetnosti.

Magjarska surovost. U Ugarskoj ima mnogo Bugara, koji se vrtlatretom bave. A kad onomadne Magjari u Pešti svjetkovahu nekoje toruke pob jede i opaze, gdje nekoji inimi bugarski vrtlari poljaju na prodaju svakovrsne povrtnine, u čas planuće kao bjesni na nje, užeći i porazbacise im sve što nosabu kako čuće glas: Eto Bugari, prijatelji Rusah, potomici Rusu i Bugare! Msto korakah odanije stajahu i nekoji redarstvenici, ali da se ni nemakože tužnim ljudima na pomoć. I ovim grdim činom dokazuju ti Magjari, da su doista braća divljih Čerkeza!

Turska zvjerad. Dne 9 prošlog mjeseca vozili su iz Carrigrada u Jedrenu (Adrianopol) dopisnik englezkoga lista "Timesa", nekoliko gospodja englezkoga društva za podupiranje turskih ranjenika

i bjegunaca te više turskih čerkezkih vojnikah. Kad bježu na putu, Čerkezom se valjda vrieme činilo dugi; pak daj pištoljima iz željeznice umjerati i pucati sad u koje drvo, sad u pasuće se blago, sad u mimostojeća kojeg čovjeka. A kad njim već dosadi pucati van iz željeznice, počeš pucati iz jednih željezničkih kolah kroz daske u druga. Putnici radi velike pogibeli, dosti straha pretrpiše, dočini željeznički činovnici nemogoće im ni oni pomoći. Nu kad napokon vlak prispije u Jedrenu, dočekaje naše slavne Čerkeze nekoliko stotina vojnika, uzeše im oružje i određeše u tamnicu.

Opomena. Mole se oni naši p. n. predbojnici, koji nam još nisu platiли predbojarine, da to što brže učiniti izvole, jer nam posao počeo zapinjati.

U Trstu 15. listopada 1877.

Uredništvo „Naše Sloga.“

Pregled trščanskoga tržišta.

dne 11. Oktobra 1877.

	OD for. / m.	DO for. / m.
Vosak primorski i ugarski , za 100 Kilogramah	—	—
Kafa Portoriko	129	132
S. Domingo	103	110
Rio polog vrsti	84	110
Cukar austrijski	44	50
tučeni	38	50
Crijeće trave buhače (Grisantomo)	120	130
Xaranc skrinjica	—	—
Karabu puljezko za 100 Kig.	9 50	10
levantsko	5 50	6 50
dalmatinsko	—	—
Smokve Kalamatia	12	14
puljezko	—	15
Limanu skrinjica za 100 Kig.	5 50	6
dalmatinsko	—	—
Litsnjaci	31	32
Slijere	23	28
Pšenica ruska	14 50	15
ugarska	13	14
galatska	13	14
Kukuruz (turkinja) ruski	—	—
ugarski	8 20	8 80
Raz	7 50	8 25
Ječam	9	12
Zob ugarska	8 50	—
arbanaska	7	—
Pasalj (fajol), polag vrsti robo	—	—
Bob	—	—
Leča	12	14
Oriz talijanski	18	24
inglezki (kitkijski)	15	18 50
Vuna bosanska	110	120
morejska	30	—
arbanaska	127	130
Istarija	—	—
Dasko koruške jelovice	32	94
Stajersko	44	73
Grede	12	14 60
bukorlico	8	15
Ulje Italij. nizje vrsti . . za 100 Kig.	56	58
najbolje	72	74
srednje vrsti	64	68
dalmatinsko	35	—
Istarsko	—	—
Kameno ulje u lastilah	17 73	18
u kaotach	20 50	21
Kože strojeno načko	178	200
suhu volovje načko	107	134
dalma, ist. i bos.	72	125
janječe načko za 100 komadah	93	103
dalmatinsko	60	60
korzo	—	75
runeno slano	—	50
suhu	—	65
čeče za 110 komadah, u srebru	49	59
Bakalar	23	27
Sardelo i baril	30	40
Vitriol modri za 100 Kig.	16	24
zeloni	34	38
Masla	5	50
Loj dalmatinski i nački	70	94
Salo	50	52
Mast (zak. rastojanjivo)	61	—
Slanina	53	53 50
Ikliči citolici (100 litara)	23	26
Galvici istarski za 100 Kig.	9	9 25
Hoj nački	8	9
istarski	—	—
Lidice od javorka	15	16
Vinko strigolina (Grjapa) sploš	31	46
Med	—	32
Lumber (jablatica od javorka)	13 50	13
Pakal baril od 100 Kilg.	3 75	9
Čepe (trape) za 100 Kig.	17 20	23 50
Katran dalmat.	—	—

OGLASI.

Grlela bol, kašalj, hrepavica, promuklost, nazeb. zadavica, rora, zapala ustih itd.

mogu se u kratko vrieme izleći i rabiljenjem Nadarenih

Prendini-evih Sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

Što Jih gotovi P. Prendini lučbar i ljekarnik u Trstu.

Veoma pomažu učiteljima, propovjednikom itd. Prehlapuju kašljaju noćih, navadno jutarnje hrepavice i grleli zapaljnost nestaje kao da čudo uzimanjem ovih sladkiša.

Opazak. Valje se paziti od varalica, koji je par Zato valja urjek pitati Prendini-eve sladkiše (Pastiglie) te gledati, da bude na omotu kutijico (skatule) m. Štraki komad tih sladkiša ima utisnutu na jednoj strani Pastiglie a na drugoj Prendini.

Cijena 30 novč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaja se u Prendini-evoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste). — A izvan Trsta dobivaju se: i Ricci kod Prodana ljekarnika i kod Jechela i Paricella mirodija; — u Gorici kod Zanetti-a, Pontoni-a, Kerpana i Kirnera; — u Puli kod Wassermannia ljekar. i Schinnera mirodija; — u Malom Lošinju kod Viviani-a; — u Pazinu kod Lionića; — u Zadru kod Borčića i Berettini-a; — u Šibeniku kod Boškovića i Mistura; — u Šibeniku kod Volpi-a; — u Korčuli kod Zoretti-a; — u Makarskoj kod Pojanića i u svih boljih ljekarnah ili Specijerijah.

SKLADIŠTE

NEPREBITNIH OPEKAH

Podvodnog zamazaka Portland

Podvodnog i suhog

VATERNA

iz nadarenog zavoda E. Eschera u Sv. Andriji kraj Rovinja.

Opekah i žliebabacah

iz tvornice P. V. Ferrari-a u Sv. Jurju kraj Nogara.

SOBNIH LONČENIH PEĆIHH

iz nadarenene tvornice E. Kern-a u Gradcu kod Jakova Fitz

u Trstu, Via Chiozza Nr. 7.

Na prodaju

Svakovrstne sisaljke iliti pumpe

to ručne to parne.

Pšenična vršila iliti mlatila

to na ruku to na konje.

Kukuruzne RULJAČE iliti mullia.

OŽIMALA iliti PREŠE

za grožđje i uliku.

Žrnjji i parni malini.

Lopate, motike, kuće, pralice itd. od nado kod

Schivitz & Comp.

intimirsko poslovalište, opravničivo i skladisti strojera iliti makinab, zanatnih iliti tekućih predmeta i zidarskog gradira u Trstu, Via della Zonta Nr. 5.